

Trafikutskottets betänkande

1978/79:5

med anledning av propositionen 1978/79:23 om övertagande av aktierna i Nora Bergslags Järnvägs AB

Propositionen

I propositionen 1978/79:23 har regeringen (kommunikationsdepartementet) föreslagit riksdagen att till Järnvägar m. m. på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisa ett investeringsanslag av 4 000 000 kr. – för att staten den 1 januari 1979 skall kunna förvärva aktierna i Nora Bergslags Järnvägs AB.

Utskottet

I propositionen redovisas den utredning som av en särskilt tillkallad utrednings- och förhandlingsman verkställts beträffande förutsättningarna för ett statligt övertagande av Nora Bergslags Järnväg (NBJ). Som resultat härav har också upprättats ett preliminärt avtal baserat på förvärv av järnvägsbolaget indirekt genom aktieövertagande. I samband med ägarskiftet förutsätts en reduktion av den nuvarande driften, dels genom nedläggning av delarna Gyttorp–Bredsjö och Gyttorp–Ervalla snarast möjligt, dels genom rationalisering och anpassning till SJ-drift på det återstående nätet, med en längd av ca 10 mil, under en övergångsperiod av – beräkningsvis – fem år från tidpunkten för aktieövertagandet. Efter övergångsperiodens utgång förutsätts verksamheten bli helt införlivad med SJ.

I propositionen anges det från näringslivs- och regionalpolitiska synpunkter vara av stor vikt att berörda bygder och företag bereds möjligheter till godstransportförsörjning genom järnväg. Även utskottet anser så vara fallet. Genom järnvägsdrift tillgodoses också angelägna beredskapsändamål. Järnvägsdrift i förutsedd omfattning ger vidare andrum för att komma till rätta med sysselsättningsproblem, som vid en nedläggning av driften på det totala NBJ-nätet skulle bli akuta både vid en del av företagen och vid järnvägsbolaget.

Järnvägsbolaget bör i enlighet med det anförda från den 1 januari 1979 genom aktieköp övertas av staten med sikte på fortsatt drift på bansträckan Otterbäcken–Gyttorp och sidobanan Bofors–Valåsen. Aktierna bör som föredragande departementschefen förordat förvaltas av SJ, som därmed får ett avgörande inflytande på bolagets drift och verksamhetsinriktning. Anpassningen till SJ-driften från nyssnämnda datum förutsätts kunna ske utan större problem då sedan många år samarbete och samtrafik föreligger

mellan NBJ och SJ i första hand genom SJ:s distriktsorganisation i Örebro.

Vad beträffar köpesumman har enligt propositionen en ingående värderings- och förhandlingsomgång mellan företrädare för staten och Broströms Rederi AB – i dess egenskap av ägare till järnvägsbolaget – lett fram till att den bör fastställas till 4 milj. kr. Utskottet tillstyrker att för ändamålet erforderligt investeringsanslag anvisas i statsbudgeten för budgetåret 1978/79 under anslaget Järnvägar m. m. Då förvärvet inte beräknas kunna ge någon förräntning bör hela investeringsbeloppet avskrivnas. I propositionen förutsätts därför också att regeringen får medge SJ att merbelasta förslagsanslaget Avskrivning av nya kapitalinvesteringar, statens järnvägars fond, med 4 milj. kr. för nämnda budgetår. Utskottet har för sin del intet att erinra mot att så sker.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

att riksdagen till *Järnvägar m. m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisar ett investeringsanslag av 4 000 000 kr.

Stockholm den 23 november 1978

På trafikutskottets vägnar
SVEN MELLQVIST

Närvarande: Sven Mellqvist (s), Arne Persson (c), Essen Lindahl (s), Rolf Sellgren (fp), Kurt Hugosson (s), Rune Torwald (c), Rolf Clarkson (m), Erik Johansson i Hållsta (c), Olle Östrand (s), Wiggo Komstedt (m), Rune Johansson i Åmål (s), Margit Sandéhn (s), Sten-Ove Sundström (s), Rune Svensson (c) och Anita Bråkenhielm (m).

Särskilt yttrande

av Sven Mellqvist, Essen Lindahl, Kurt Hugosson, Olle Östrand, Rune Johansson i Åmål, Margit Sandéhn och Sten-Ove Sundström (samtliga s) som anförts:

Den föreslagna lösningen med statsförvärv av aktierna i Nora Bergslags Järnvägs AB för att säkra godstransportförsörjning genom järnväg finner vi tillfredsställande.

Det är dock enligt vår mening inte rimligt att betala Broströms AB 4 milj. kr. för att de gör sig av med en förlustbringande verksamhet. De beräknade framtida driftunderskotten och de omställningskostnader som ett statsövertagande medför borde ha lett till en för staten betydligt förmånligare uppgörelse.

Med hänsyn till att det är angeläget att den förestående omställningen av verksamheten *påbörjas redan den 1 januari 1979* och till att en förnyad avtalsförhandling skulle fördröja detta, vill vi dock inte motsätta oss att riksdagen beviljar det föreslagna anslaget.

